

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

7. února 2019 *

„Řízení o předběžné otázce – Úsporná rozpočtová opatření – Snižování platů ve vnitrostátní veřejné správě – Metody – Rozdílné dopady – Sociální politika – Rovné zacházení v zaměstnání a povolání – Směrnice 2000/78/ES – Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) – Listina základních práv Evropské unie – Článek 21 – Nezávislost soudců – Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU“

Ve věci C-49/18,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (Vrchní soud pro Katalánsko, Španělsko) ze dne 28. prosince 2017, došlým Soudnímu dvoru dne 26. ledna 2018, v řízení

Carlos Escribano Vindel

proti

Ministerio de Justicia,

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení A. Arabadžev (zpravodaj), předseda senátu, E. Levits, M. Berger, C. Vajda a P. G. Xuereb, soudci,

generální advokát: H. Saugmandsgaard Øe,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za C. Escribano Vindela jím samým,
- za španělskou vládu M. J. García-Valdecasas Dorrego a A. Gavela Llopis, jako zmocněnkyněmi,
- za Evropskou komisi L. Flynnem, H. Krämerem a J. Baquero Cruzem, jako zmocněnci,

s přihlédnutím k rozhodnutí, přijatému po vyslechnutí generálního advokáta, rozhodnout věc bez stanoviska,

vydává tento

* Jednací jazyk: španělština.

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU, článku 21 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), jakož i čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání (Úř. věst. 2000, L 303, s. 16; Zvl. vyd. 05/04, s. 79).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi Carlosem Escribano Vindelem a Ministerio de Justicia (Ministerstvo spravedlnosti, Španělsko) ve věci snížení jeho platu v rámci provádění rozpočtové politiky španělského státu.

Právní rámec

Unijní právo

- 3 Článek 1 směrnice 2000/78 zní:
„Účelem této směrnice je stanovit obecný rámec pro boj s diskriminací na základě náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání, s cílem zavést v členských státech zásadu rovného zacházení.“
- 4 Článek 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) této směrnice stanoví:
„1. Pro účely této směrnice se ‚zásadou rovného zacházení‘ rozumí neexistence jakékoli přímé nebo nepřímé diskriminace na jakémkoli základě uvedeném v článku 1.
2. Pro účely odstavce 1 se
[...]
b) ‚nepřímou diskriminací‘ rozumí, pokud by v důsledku zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo zvyklosti byla osoba určitého náboženského vyznání nebo víry, určitého zdravotního postižení, určitého věku nebo určité sexuální orientace v porovnání s jinými osobami znevýhodněna, ledaže
i) takové ustanovení, kritérium nebo praxe jsou objektivně odůvodněny legitimním cílem a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné, [...]
[...]"
- 5 Článek 6 odst. 1 písm. b) uvedené směrnice stanoví:
„Bez ohledu na čl. 2 odst. 2 mohou členské státy stanovit, že rozdíly v zacházení na základě věku nepředstavují diskriminaci, jestliže jsou v souvislosti s vnitrostátními právními předpisy objektivně a rozumně odůvodněny legitimními cíli, zejména legitimními cíli politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání, a jestliže prostředky k dosažení uvedených cílů jsou přiměřené a nezbytné.
Tyto rozdíly v zacházení mohou zahrnovat zejména:
[...]
b) stanovení minimálních podmínek věku, odborné praxe nebo let služby pro přístup k zaměstnání nebo k určitým výhodám spojeným se zaměstnáním“.

Španělské právo

- 6 Článek 299 Ley Orgánica 6/1985 del Poder Judicial (zákon č. 6/1985, o soudní moci) ze dne 1. července 1985 (BOE č. 157, ze dne 2. července 1985, s. 20632) stanoví, že existují tři kategorie kariérních soudců, a sice vyšší soudce (*magistrado*) Tribunal Supremo (Nejvyšší soud, Španělsko), vyšší soudce (*magistrado*) a nižší soudce (*juez*).
- 7 Článek 32 odst. 1 pododstavec II bod 1 Ley 26/2009 de Presupuestos Generales del Estado para el año 2010 (zákon č. 26/2009, o státním rozpočtu na rok 2010) ze dne 23. prosince 2009 (BOE č. 309, ze dne 23. prosince 2009, s. 108804, dále jen „zákon o státním rozpočtu na rok 2010“) stanoví, že od 1. června 2010 se základní platy jednotlivých kategorií soudců sníží ve srovnání s dosavadními platy o 9,73 %.
- 8 Článek 32 odst. 1 pododstavec II bod 4 věta druhá zákona o státním rozpočtu na rok 2010 stanoví:
„Příplatky soudců a státních zástupců se ve srovnání s příplatky platnými k 31. květnu 2010 meziročně snižují o 6 % v případě vyšších soudců a vyšších státních zástupců a o 5 % v případě nižších soudců a nižších státních zástupců.“
- 9 Článkem 1 Real Decreto-Ley 8/2010 (královské nařízení s mocí zákona č. 8/2010) ze dne 20. května 2010 (BOE č. 126, ze dne 24. května 2010, s. 45070) byl změněn článek 32 zákona o státním rozpočtu na rok 2010 v rozsahu týkajícím se platů soudců a státních zástupců za období od 1. ledna do 31. května 2010.
- 10 Článek 31 odst. 1 Ley 39/2010 de Presupuestos Generales del Estado para el año 2011 (zákon č. 39/2010, o státním rozpočtu na rok 2011) ze dne 22. prosince 2010 (BOE č. 311, ze dne 23. prosince 2010, s. 105744) (dále jen „zákon o státním rozpočtu na rok 2011“) stanoví, že jednotlivým kategoriím soudců budou jako plat vypláceny stejné částky, jako byly stanoveny v čl. 32 odst. 1 pododstavci II bodě 1 zákona o státním rozpočtu na rok 2010, ve znění královského nařízení s mocí zákona č. 8/2010 ze dne 20. května 2010, a dále že příplatky nebudou ve srovnání s jejich výší platnou k 31. prosinci 2010 zvýšeny.

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 11 Carlos Escribano Vindel, vyšší soudce přidělený k jednočlennému soudnímu orgánu Juzgado de lo Social no 26 de Barcelona (Soud pro věci pracovněprávní a sociální č. 26 v Barceloně, Španělsko), napadl u Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (Vrchní soud pro Katalánsko, Španělsko) své výplatní pásky za rok 2011 s tím, že jde o správní akty přijaté na základě čl. 31 odst. 1 zákona o státním rozpočtu na rok 2011, které vedly k „podstatnému poklesu ve srovnání s odpovídajícími obdobími předchozího roku“, což je v rozporu se Španělskou ústavou.
- 12 Usnesením ze dne 30. března 2015 podal předkládající soud k Tribunal Constitucional (Ústavní soud, Španělsko) návrh na určení souladu čl. 31 odst. 1 zákona o státním rozpočtu na rok 2011 se Španělskou ústavou, ve kterém uvedl, že ze zprávy Ministerstva spravedlnosti vyplývá, že snížení platů nižších soudců, spadajících do platové skupiny 5, jejichž platy jsou nejnížší, dosahuje 7,16 %, snížení odměn vyšších soudců přidělených k jednočlennému soudnímu orgánu, spadajících do platové skupiny 4, do které spadá C. Escribano Vindel, dosahuje 6,64 % a snížení odměn vyšších soudců, spadajících do platové skupiny 1, jejichž platy jsou nejvyšší, dosahuje 5,90 %.
- 13 Usnesením ze dne 15. prosince 2015 plénium Tribunal Constitucional (Ústavní soud) odmítlo tento návrh pro nepřijatelnost a rozhodlo, že dotčené ustanovení není v rozporu mimo jiné se zásadou rovnosti zakotvenou v článku 14 Španělské ústavy. Uvedený soud totiž dospěl k závěru, že dotčení španělští kariérní soudci se nenacházejí v objektivně srovnatelné situaci, neboť jsou zařazeni do různých kategorií a zastávají odlišné pracovní pozice.

- 14 Usnesením ze dne 24. února 2016 vyzval předkládající soud účastníky řízení, aby se vyjádřili k otázce, zda jsou přijatá opatření ke snížení platů diskriminační vzhledem k ustanovením Listiny. V odpověď na tuto výzvu C. Escribano Vindel sdělil, že uvedená opatření představují nepřímou diskriminaci na základě věku nebo odpracovaných let, neboť opatření více dopadá na kategorii nižších soudců, spadajících do platové skupiny 5, ve které soudci zpravidla začínají výkon své profese a kterou tvoří nejmladší soudci s nejnižším počtem odpracovaných let. Proto má zdánlivě neutrální ustanovení v poměru negativnější dopad na osoby nižšího věku, resp. s nižším počtem odpracovaných let.
- 15 Předkládající soud pokládá za sporné zaprvé to, zda dotčená vnitrostátní úprava, která spadá pod cíl snížení schodku veřejných financí státu nařízeného Evropskou unií, nepředstavuje diskriminaci na základě věku zakázanou Listinou a směrnicí 2000/78. V této souvislosti poukazuje na to, že míra snížení platů provedené touto právní úpravou je vyšší pro nižší soudce, spadající do platové skupiny 5, a pro vyšší soudce přidělené k jednočlennému soudnímu orgánu, spadající do platové skupiny 4, než pro ostatní kategorie soudců. Má za to, že nejmladší soudci s nejnižším počtem odpracovaných let tak přispívají ke snižování schodku veřejných financí ve větší míře, aniž k této zvláštní zátěži, která jim je uložena, existuje jakýkoli rozumný objektivní důvod.
- 16 Předkládající soud má zadruhé pochybnosti o tom, zda dotčená vnitrostátní úprava v důsledku toho, že snížení platů stanoví na základě kritérií, při kterých není brán ohled na vykonávané funkce ani na odpracovaná léta, a že stanovené snížení platů je v poměru výraznější pro nejhůře placené soudce, není v rozporu s obecnou zásadou nezávislosti soudů.
- 17 Poukazuje přitom na článek 6 Evropské charty o statutu soudců, přijaté Radou Evropy ve dnech 8. až 10. července 1998, dále na doporučení CM/Rec(2010)12 Výboru ministrů Rady Evropy členským státním o soudcích: nezávislost, účinnost a odpovědnost, přijaté dne 17. listopadu 2010, a konečně na body 74 až 79 stanoviska generálního advokáta H. Saugmandsgaarda Øe ve věci Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:395).
- 18 Za těchto podmínek se Tribunal Superior de Justicia de Catalunya (Vrchní soud pro Katalánsko) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Musí být obecná zásada unijního práva zákazu veškeré diskriminace vykládána v tom smyslu, že s ní není v rozporu taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava obsažená v čl. 31 odst. 1 [zákona o státním rozpočtu na rok 2011], která stanovila různé míry snížení [platů], jež dopadly tíživěji na kariérní soudce, jejichž platy byly nejnižší a kteří tak museli k udržitelnosti veřejných výdajů přispět nejvyšší měrou? (zásada zákazu diskriminace)
- 2) Musí být obecná zásada unijního práva zachování nezávislosti soudů prostřednictvím stabilní a spravedlivé odměny odpovídající funkcím vykonávaným kariérními soudci vykládána v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava obsažená v čl. 31 odst. 1 [zákona o státním rozpočtu na rok 2011], která nezohledňuje povahu jimi vykonávaných funkcí, počet odpracovaných let ani důležitost jejich úkolů a vede jen k tomu, že osoby, jejichž platy jsou nejnižší, přispívají k udržitelnosti veřejných výdajů nejvyšší měrou? (zásada nezávislosti soudů)“

K předběžným otázkám

K přípustnosti žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce

- 19 Španělská vláda považuje žádost o rozhodnutí o předběžné otázce za nepřípustnou, protože Soudnímu dvoru nebyly poskytnuty informace nezbytné pro rozhodnutí o položených otázkách. V této žádosti totiž nejsou dostatečně uvedeny ani skutkové okolnosti věci v původním řízení, ani relevantní vnitrostátní právní úprava, ani unijní právo, které má být vyloženo.

- 20 Konkrétně chybí uvedení věku, počtu odpracovaných let a režimu odměňování C. Escribano Vindela. Zpráva Ministerstva spravedlnosti se navíc nevztahuje na platovou skupinu 1, do které spadá C. Escribano Vindel, nýbrž na platové skupiny 4 a 5.
- 21 K předestřenému vnitrostátnímu právnímu rámci uvádí, že odkazy jen na čl. 31 odst. 1 zákona o státním rozpočtu na rok 2011 a na článek 301 zákona č. 6/1985 o soudní moci, nepostačují k pochopení režimu odměňování představitelů španělské soudní moci a způsobu, jakým bylo snížení platů všech osob pracujících ve veřejném sektoru uplatněno na tyto představitele.
- 22 Evropská komise nevznáší námitku nepřipustnosti, ale poukazuje na to, že předkládací rozhodnutí neobsahuje žádné informace o skutečném finančním dopadu snížení platů na C. Escribano Vindela a na jiné vyšší či nižší soudce a že jsou v něm jen citovány procentní sazby, a nikoli částky, na které se tyto sazby uplatní.
- 23 Nejsou podány ani žádné informace o dopadu snížení odměny na vyšší soudce Audiencia Provincial (provinciální soud, Španělsko) nebo Audiencia Nacional (Vrchní soud s celostátní působností, Španělsko), ani na vyšší soudce Tribunal Supremo (Nejvyšší soud). Zpráva Ministerstva spravedlnosti navíc srovnává situaci jen tří „příkladmo“ zvolených vzorových pracovních pozic s cílem „ilustrovat“ způsob, jakým se celková procentní sazba snížení mění v závislosti na více či méně významném podílu příplatků na celkové výši platu.
- 24 V tomto ohledu je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je v rámci spolupráce mezi Soudním dvorem a vnitrostátními soudy zavedené článkem 267 SFEU věcí pouze vnitrostátního soudu, kterému byl spor předložen a jenž musí nést odpovědnost za soudní rozhodnutí, které bude vydáno, aby s ohledem na konkrétní okolnosti věci posoudil jak nezbytnost rozhodnutí o předběžné otázce pro vydání rozsudku, tak relevanci otázek, které Soudnímu dvoru klade. Týkají-li se položené otázky výkladu unijního práva, je proto Soudní dvůr v zásadě povinen rozhodnout (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 24 a citovaná judikatura).
- 25 Z toho vyplývá, že k otázkám týkajícím se unijního práva se váže domněnka relevance. Odmítnutí rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem ze strany Soudního dvora je možné pouze tehdy, je-li zjevné, že žádaný výklad unijního práva nemá žádný vztah k realitě nebo předmětu sporu v původním řízení, jestliže se jedná o hypotetický problém, nebo také jestliže Soudní dvůr nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 25 a citovaná judikatura).
- 26 V posledně uvedeném ohledu je třeba připomenout, že nutnost dospět k takovému výkladu unijního práva, který bude vnitrostátnímu soudu užitečný, vyžaduje, aby uvedený soud vymezil skutkový a právní rámec, do něhož jsou otázky, které pokládá, zasazeny nebo alespoň vysvětlil skutkové okolnosti, na nichž jsou uvedené otázky založeny (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 26 a citovaná judikatura).
- 27 V projednávané věci je třeba nejprve konstatovat, že předkládající soud jasně uvedl – i když španělská vláda tvrdí opak – zásady unijního práva, ke kterým se vztahují předběžné otázky.
- 28 Dále je třeba shledat, že španělská vláda oprávněně poukazuje na to, že vnitrostátní právní rámec je v předkládacím rozhodnutí uveden jen ve velmi základních rysech. Nicméně s ohledem na písemná vyjádření předložená touto vládou a Komisí, ve kterých je tento právní rámec potvrzen a upřesněn, je ze všech informací předložených Soudnímu dvoru zjevné, že předkládací rozhodnutí i tak obsahuje podstatné informace o právním rámci, do kterého jsou otázky položené předkládajícím soudem zasazeny.

- 29 Konečně stran skutkového rámce španělská vláda a Komise správně poukazují na neúplnost poskytnutých informací. Předkládací rozhodnutí ovšem obsahuje dostatečné údaje pro pochopení předběžných otázek i jejich významu.
- 30 Je tedy třeba učinit závěr, že předkládací rozhodnutí obsahuje skutkové a právní okolnosti, které Soudnímu dvoru umožňují poskytnout užitečnou odpověď.
- 31 Z toho vyplývá, že žádost o rozhodnutí o předběžné otázce je přípustná.

K věci samé

Úvodní poznámky

- 32 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, jenž mu byl předložen. Z tohoto hlediska Soudnímu dvoru přísluší případně přeformulovat otázky, které jsou mu položeny. Okolnost, že vnitrostátní soud formuloval předběžnou otázku po formální stránce tak, že odkázal na určitá ustanovení unijního práva, nebrání tomu, aby Soudní dvůr tomuto soudu poskytl všechny prvky výkladu, které mohou být pro rozsouzení věci, jež mu byla předložena, užitečné, ať již na ně posledně uvedený ve svých otázkách odkázal či nikoli. V tomto ohledu přísluší Soudnímu dvoru, aby ze všech poznatků předložených vnitrostátním soudem, zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, vytěžil ty prvky unijního práva, které je s přihlédnutím k předmětu sporu třeba vyložit (rozsudek ze dne 27. června 2017, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania, C-74/16, EU:C:2017:496, bod 36 a citovaná judikatura).
- 33 V projednávané věci je zejména vzhledem ke všem poznatkům předloženým vnitrostátním soudem a k vyjádřením španělské vlády a Komise potřebné přeformulovat položené otázky, aby předkládajícímu soudu byly poskytnuty užitečné prvky výkladu.
- 34 Zaprvé je totiž k té části první otázky, která se týká výkladu „obecné zásady unijního práva zákazu veškeré diskriminace“, třeba konstatovat, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že předkládající soud se konkrétně táže na to, zda musí být článek 21 Listiny, jakož i čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78 vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení.
- 35 Zadruhé k té části téže otázky, která se konkrétně týká snížení platů „kariérních soudců, jejichž platy byly nejnižší“, je třeba konstatovat, že z téhož rozhodnutí vyplývá, že tuto skupinu tvoří nižší soudci, spadající do platové skupiny 5, a také že C. Escribano Vindel do této skupiny nespadá. Zatímco španělská vláda a Komise mají za to, že skutkové okolnosti předestřené předkládajícím soudem dokládají, že C. Escribano Vindel spadá do platové skupiny 1, předkládající soud má podle všeho za to, že spadá do platové skupiny 4.
- 36 Zatřetí k té části druhé otázky, která se – slovy téže otázky – týká výkladu „obecné zásady unijního práva zachování nezávislosti soudů prostřednictvím stabilní a spravedlivé odměny odpovídající funkcím vykonávaným kariérními soudci“, je třeba konstatovat, že z předkládacího rozhodnutí vyplývá, že podstatou otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení.

- 37 Začtvrté je vzhledem k tomu, že C. Escríbano Vindel jedná jen na svůj vlastní účet, třeba za účelem odpovědi na tuto otázku vycházet pouze z jeho situace (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 28).

K první otázce, týkající se diskriminace na základě věku nebo odpracovaných let

- 38 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda musí být článek 21 Listiny, jakož i čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78 vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, stanovila různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy, jsou zpravidla mladší a mají zpravidla méně odpracovaných let než posledně zmínění soudci.
- 39 V této souvislosti je třeba zaprvé připomenout, že zákaz jakékoli diskriminace založené mimo jiné na věku je zakotven v článku 21 Listiny, který má s účinností od 1. prosince 2009 stejnou právní sílu jako smlouvy, a že tento zákaz byl v oblasti zaměstnání a povolání konkretizován směrnicí 2000/78 (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 8. září 2011, Hennigs a Mai, C-297/10 a C-298/10, EU:C:2011:560, bod 47).
- 40 Zadruhé podmínky odměňování úředníků, včetně soudců a státních zástupců, spadají podle ustálené judikatury do působnosti této směrnice (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 19. června 2014, Specht a další, C-501/12 až C-506/12, C-540/12 a C-541/12, EU:C:2014:2005, bod 37, a ze dne 9. září 2015, Unland, C-20/13, EU:C:2015:561, bod 29).
- 41 Zatřetí je třeba poukázat na to, že podle článku 1 a čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78 je zakázána nepřímá diskriminace na základě „náboženského vyznání či víry, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace v zaměstnání a povolání“.
- 42 Začtvrté k domnělé nepřímé diskriminaci na základě věku je třeba připomenout, že podle čl. 2 odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78 se jedná o nepřímou diskriminaci, pokud by v důsledku zdánlivě neutrálního ustanovení, kritéria nebo zvyklosti byla osoba určitého věku v porovnání s jinými osobami znevýhodněna, ledaže takové ustanovení, kritérium nebo praxe jsou objektivně odůvodněny legitimním cílem a prostředky k dosažení uvedeného cíle jsou přiměřené a nezbytné (rozsudek ze dne 14. března 2018, Stollwitzer, C-482/16, EU:C:2018:180, bod 22).
- 43 Je třeba tudíž zkoumat, zda je s takovým pracovníkem, jako je C. Escríbano Vindel, zacházeno z důvodu jeho věku méně příznivě než s jinou osobou ve srovnatelné situaci nebo zda ustanovení dotčené ve věci v původním řízení může zvláště znevýhodnit věkovou kategorii, ke které náleží, ve smyslu čl. 2 odst. 2 písm. b) této směrnice (obdobně viz rozsudek ze dne 28. února 2018, John, C-46/17, EU:C:2018:131, bod 22).
- 44 V této souvislosti je nutné podotknout, že předkládající soud neupřesnil věk C. Escríbano Vindela ani nezmínil žádnou jinou osobu, která by se nacházela v situaci srovnatelné se situací C. Escríbano Vindela, ale jen poukázal na tíživější dopad právní úpravy dotčené ve věci v původním řízení na kariérní soudce spadající do platových skupin 4 a 5 v porovnání s kariérními soudci spadajícími do platové skupiny 1.
- 45 Z toho dále vyplývá, že kdyby měl C. Escríbano Vindel spadat, jak míní španělská vláda a Komise, do platové skupiny 1, nemohl by být považován za osobu diskriminovanou na základě věku, neboť by náležel mezi soudce a státní zástupce, kteří jsou podle předkládajícího soudu vnitrostátní právní úpravou dotčenou ve věci v původním řízení zvýhodněni v porovnání s ostatními.

- 46 Konečně kdyby měl C. Escribano Vindel spadat, jak podle všeho míní předkládající soud, do platové skupiny 4, je třeba určit, zda do této platové skupiny náležejí soudci a státní zástupci určité věkové kategorie, která se liší od takové kategorie zahrnující soudce a státní zástupce spadající do platové skupiny 1.
- 47 Předkládající soud přitom v této souvislosti neuvedl žádnou jinou specifickou věkovou kategorii, která by byla znevýhodněna, ale jen poukázal v podstatě na to, že soudci a státní zástupci spadající do platové skupiny 5 jsou v průměru mladší než soudci a státní zástupci spadající do platových skupin 4 a 1. Konkrétně z předkládacího rozhodnutí nevyplývá, že by předkládající soud konstatoval, že by se platová skupina 4 a platová skupina 1 co do věku od sebe zvláště lišily.
- 48 Kromě toho španělská vláda namítá, že do uvedených platových skupin nespádají soudci a státní zástupci z určité věkové kategorie, neboť jedinou věkovou hranicí pro jmenování kariérním soudcem je nedosažení věku odchodu do důchodu pro soudce před zahájením výkonu funkce, přičemž kariérní soudci nemají povinnost zastávat vyšší pracovní pozice nebo spadat do vyšších kategorií či skupin, ale mohou zůstat v kategorii nižšího soudce bez ohledu na věk.
- 49 Je ovšem věcí předkládajícího soudu, který je jediný, kdo má bezprostřední znalost sporu, který je mu předložen, aby posoudil, zda do těchto skupin náležejí soudci a státní zástupci určité věkové kategorie.
- 50 Co se zapáté týče požadavku týkajícího se srovnatelnosti situací, je třeba upřesnit, že není vyžadováno, aby situace byly totožné, ale pouze aby byly srovnatelné, a dále že posuzování této srovnatelnosti musí být provedeno nikoli globálním a abstraktním způsobem, ale specifickým a konkrétním způsobem s ohledem na dotýcnou dávku (viz rozsudek ze dne 19. července 2017, Abercrombie & Fitch Italia, C-143/16, EU:C:2017:566, bod 25).
- 51 Je na předkládajícím soudu, který je jediný příslušný k posouzení skutkových okolností, aby určil, zda se kariérní soudci spadající do platové skupiny 4 nacházejí v situaci, která je srovnatelná se situací kariérních soudců spadajících do platové skupiny 1 (obdobně viz rozsudek ze dne 5. června 2018, Grupo Norte Facility, C-574/16, EU:C:2018:390, bod 49).
- 52 Podle informací, které má Soudní dvůr k dispozici, je ovšem nesporné, že základní platy jednotlivých kategorií kariérních soudců byly sníženy jednotně o 9,73 % a že údajně rozdílné zacházení dotčené ve věci v původním řízení plyne z méně výrazného snížení příplatků kariérních soudců a dále z rozdílů v poměrech, které tvoří základní platy a příplatky na celkovém platu, u jednotlivých platových skupin.
- 53 V tomto kontextu španělská vláda a Komise upřesňují, že příplatky zahrnují příplatek za odpracovaná léta, příplatek za práci v místě přidělení, který zohledňuje mimo jiné oblast, kde je vykonávána funkce, a objektivní reprezentativní podmínky související s vykonávanými funkcemi, jakož i zvláštní příplatek, ve kterém se zohledňuje zvláštní odpovědnost, zvláštní vzdělání, komplexnost nebo obtížnost, které si tyto funkce vyžadují. Tato vláda i Komise mají za to, že vzhledem k tomu, že příplatek kolísá v závislosti na objektivních skutečnostech odlišujících jednotlivé kategorie kariérních soudců, nejsou tyto kategorie ve srovnatelných situacích.
- 54 Předkládající soud navíc sám poukázal na to, že plenum Tribunal Constitucional (Ústavní soud) dospělo v usnesení ze dne 15. prosince 2015 k závěru, že dotýcné osoby se nenacházejí v objektivně srovnatelné situaci, neboť kariérní soudci jsou zařazeni do různých kategorií a zastávají odlišné pracovní pozice.
- 55 Rozdílné zacházení dotčené ve věci v původním řízení se tedy – s výhradou ověření, které ovšem musí provést předkládající soud – podle všeho netýká srovnatelných situací ani nemá nepřímou souvislost s věkem.

- 56 Je proto třeba učinit závěr, že z okolností uvedených předkládajícím soudem nevyplývá, že by ve vnitrostátní právní úpravě dotčené ve věci v původním řízení byla zahrnuta diskriminace na základě věku.
- 57 Zašesté k domnělé diskriminaci na základě odpracovaných let je třeba konstatovat, že toto kritérium nepatří mezi kritéria vyjmenovaná u zákazu stanoveného v čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78. Toto kritérium je naopak uvedeno mezi kritérii podle čl. 6 odst. 1 písm. b) této směrnice, která mohou odůvodňovat rozdílné zacházení na základě věku.
- 58 Kromě toho, i kdyby se článek 21 Listiny mohl v projednávaném případě uplatnit mimo oblast působnosti uvedené směrnice, je nutné podotknout, že předkládající soud neuvedl, kolik má C. Escribano Vindel odpracovaných let, ani neoznačil žádnou jinou osobu v situaci srovnatelné se situací C. Escribano Vindela ani specifickou kategorií podle počtu odpracovaných let, která by byla znevýhodněna. Konkrétně vzhledem k vyjádření španělské vlády, shrnutému výše v bodě 48 tohoto rozsudku, nelze předpokládat, že by jednotlivé platové kategorie odpovídaly specifickým kategoriím podle počtu odpracovaných let.
- 59 Za těchto podmínek je třeba učinit závěr, že z okolností uvedených předkládajícím soudem nevyplývá, že by ve vnitrostátní právní úpravě dotčené ve věci v původním řízení bylo zahrnuto rozdílné zacházení na základě odpracovaných let, kterému by mohl bránit článek 21 Listiny nebo čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78.
- 60 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět, že článek 21 Listiny, jakož i čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice 2000/78 musí být vykládány v tom smyslu, že tato ustanovení – s výhradou ověření, které musí provést předkládající soud – nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, stanovila různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy, jsou zpravidla mladší a mají zpravidla méně odpracovaných let než posledně zmínění soudci.

Ke druhé otázce, týkající se nezávislosti soudců

- 61 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda musí být čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců brání tomu, aby se vůči žalobci v původním řízení uplatnila taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která bez ohledu na povahu vykonávaných funkcí, počet odpracovaných let a na důležitost plněných úkolů stanovila v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy než posledně zmínění soudci.
- 62 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU stanoví členské státy nezbytné prostředky, které zajišťují dodržování práv jednotlivců na účinnou právní ochranu v oblastech pokrytých unijním právem. Členským státům tedy přísluší stanovit systém procesních prostředků a řízení, které v těchto oblastech zajišťují účinnou právní ochranu (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juizes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 34).

- 63 Z toho vyplývá, že každý členský stát musí zajistit, aby orgány, které jakožto „soudy“ ve smyslu vymezeném unijním právem spadají do jeho systému procesních prostředků v oblastech pokrytých unijním právem, splňovaly požadavky na účinnou právní ochranu (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 37).
- 64 Mezi skutečnosti, které mají být zohledněny v rámci posouzení postavení orgánu coby „soudu“, patří přitom to, zda je daný orgán zřízen zákonem, zda se jedná o stálý orgán, zda má obligatorní jurisdikci, zda má řízení před ním kontradiktorní povahu, zda aplikuje právní normy a zda je nezávislý (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 38).
- 65 Záruka nezávislosti, která je inherentní posláním rozhodovat jako soud, platí nejen na unijní úrovni pro unijní soudce a generální advokáty Soudního dvora, jak stanoví čl. 19 odst. 2 třetí pododstavec SEU, nýbrž také na úrovni členských států pro vnitrostátní soudy (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, bod 42).
- 66 Pojem nezávislosti zejména předpokládá, že daný orgán vykonává soudní funkce zcela samostatně, není hierarchicky vázán ani podřízen a od nikoho nepřijímá příkazy či pokyny jakéhokoliv původu, čímž je chráněn před vnějšími zásahy nebo tlaky, které by mohly narušit nezávislost rozhodování jeho členů a ovlivnit jejich rozhodnutí. Stejně jako neodvolatelnost členů dotčeného orgánu představuje přitom platové ohodnocení těchto členů úměrné významu funkcí, které vykonávají, záruku vlastní nezávislosti soudců (rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses, C-64/16, EU:C:2018:117, body 44 a 45).
- 67 V projednávané věci předně z informací poskytnutých předkládajícím soudem plyne, obdobně jako z okolností nastalých ve věci, ve které byl vyhlášen rozsudek ze dne 27. února 2018, Associação Sindical dos Juízes Portugueses (C-64/16, EU:C:2018:117, body 46 až 49), že opatření na snižování platů dotčená v původním řízení byla přijata za účelem splnění požadavků na odstranění nadměrného rozpočtového deficitu dotyčného členského státu a stanovila omezené krácení platů v procentní sazbě, která se lišila v závislosti na jejich výši. Tato opatření se nevztahovala jen na soudce španělských soudů, ale šířeji i na různé okruhy osob zastávajících veřejné funkce a osob působících ve veřejném sektoru, včetně zástupců moci zákonodárné, výkonné a soudní. Jeví se proto jako obecná opatření, jejichž cílem je přimět všechny osoby pracující ve vnitrostátní veřejné správě, aby přispěly ke snaze dosáhnout úspor za účelem splnění požadavku na snížení nadměrného rozpočtového deficitu španělského státu.
- 68 Dále s ohledem na skutečnost, jak bylo připomenuto výše v bodě 37 tohoto rozsudku, že je třeba vycházet pouze ze situace C. Escribano Vindela, spočívá posuzování projednávaného případu vzhledem k čl. 19 odst. 1 druhému pododstavci SEU jen v ověření, zda je dotyčnému na základě snížení platu dotčeného ve věci v původním řízení vypláceno platové ohodnocení úměrné významu funkcí, které vykonává.
- 69 V této souvislosti, jak správně uvádí Komise, nic nenasvědčuje tomu, že by pro účely posouzení, které v daném případě musí provést předkládající soud, byl relevantní způsob snížení platů dotčený ve věci v původním řízení, který podle předkládajícího soudu nezohledňuje povahu vykonávaných funkcí, počet odpracovaných let ani důležitost plněných úkolů, nebo skutečnost, že tento způsob vedl podle předkládajícího soudu nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců.
- 70 Konečně k otázce, zda je C. Escribano Vindelovi na základě snížení platu dotčeného ve věci v původním řízení vypláceno platové ohodnocení úměrné významu funkcí, které vykonává, je třeba podotknout, že předkládací rozhodnutí neobsahuje žádnou přesnou informaci o výši platu C. Escribano Vindela. Komise ve svém vyjádření v podstatě tvrdí, že platové ohodnocení vyplácené podle zprávy Ministerstva spravedlnosti na základě snížení platu takovému vyššímu soudci přidělenému

k jednočlennému soudnímu orgánu v Barceloně, jako je C. Escribano Vindel, spadajícímu do platové skupiny 4, je dostatečné s ohledem na socioekonomický kontext uvedeného města a na průměrný plat španělských úředníků, který je v uvedené zprávě rovněž zmíněn, aby tak byl ochráněn před rizikem, že případné vnější zásahy nebo tlaky poškodí neutralitu soudních rozhodnutí, která přijímá.

- 71 Je třeba dodat, že i kdyby C. Escribano Vindel spadal do platové skupiny 1, jak tvrdí španělská vláda a Komise, tím spíše by argumenty Komise platily, protože platy osob spadajících do této skupiny jsou, jak bylo připomenuto výše v bodě 12 tohoto rozsudku, vyšší než platy osob spadajících do platové skupiny 4.
- 72 Je ovšem věcí předkládajícího soudu, který je jediný, kdo má bezprostřední znalost sporu, který je mu předložen, aby posoudil, zda je platové ohodnocení, které je C. Escribano Vindelovi vypláceno na základě snížení platu dotčeného ve věci v původním řízení, úměrné významu funkcí, které vykonává, a zaručuje tak nezávislost jeho rozhodování.
- 73 Z okolností uvedených předkládajícím soudem nicméně nevyplývá, že by vnitrostátní právní úprava dotčená ve věci v původním řízení byla v rozporu se zásadou nezávislosti soudců zaručenou článkem 19 odst. 1 druhým pododstavcem SEU.
- 74 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání tomu, aby se vůči žalobci v původním řízení uplatnila taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která bez ohledu na povahu vykonávaných funkcí, počet odpracovaných let a na důležitost plněných úkolů stanovila v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy než posledně zmínění soudci, pokud je platové ohodnocení, které je žalobci v původním řízení vypláceno na základě snížení platu dotčeného ve věci v původním řízení, úměrné významu funkcí, které vykonává, a zaručuje tak nezávislost jeho rozhodování, což musí ověřit předkládající soud.

K nákladům řízení

- 75 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

- 1) Článek 21 Listiny základních práv Evropské unie, jakož i čl. 2 odst. 1 a odst. 2 písm. b) směrnice Rady 2000/78/ES ze dne 27. listopadu 2000, kterou se stanoví obecný rámec pro rovné zacházení v zaměstnání a povolání, musí být vykládány v tom smyslu, že tato ustanovení – s výhradou ověření, které musí provést předkládající soud – nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, stanovila různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové

skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy, jsou zpravidla mladší a mají zpravidla méně odpracovaných let než posledně zmínění soudci.

- 2) Článek 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU musí být vykládán v tom smyslu, že zásada nezávislosti soudců nebrání tomu, aby se vůči žalobci v původním řízení uplatnila taková vnitrostátní právní úprava, jako je úprava dotčená ve věci v původním řízení, která bez ohledu na povahu vykonávaných funkcí, počet odpracovaných let a na důležitost plněných úkolů stanovila v rámci obecných opatření na snižování platů, která souvisejí s odstraňováním nadměrného rozpočtového deficitu, různé procentní sazby snížení základních platů kariérních soudců a jejich příplatků, což podle předkládajícího soudu vedlo nakonec k tomu, že platy kariérních soudců spadajících do dvou platových skupin pro nižší kategorie kariérních soudců byly sníženy v poměru výrazněji než platy kariérních soudců spadajících do platové skupiny pro vyšší kategorii kariérních soudců, třebaže prvně zmínění soudci pobírají nižší platy než posledně zmínění soudci, pokud je platové ohodnocení, které je žalobci v původním řízení vypláceno na základě snížení platu dotčeného ve věci v původním řízení, úměrné významu funkcí, které vykonává, a zaručuje tak nezávislost jeho rozhodování, což musí ověřit předkládající soud.

Podpisy.